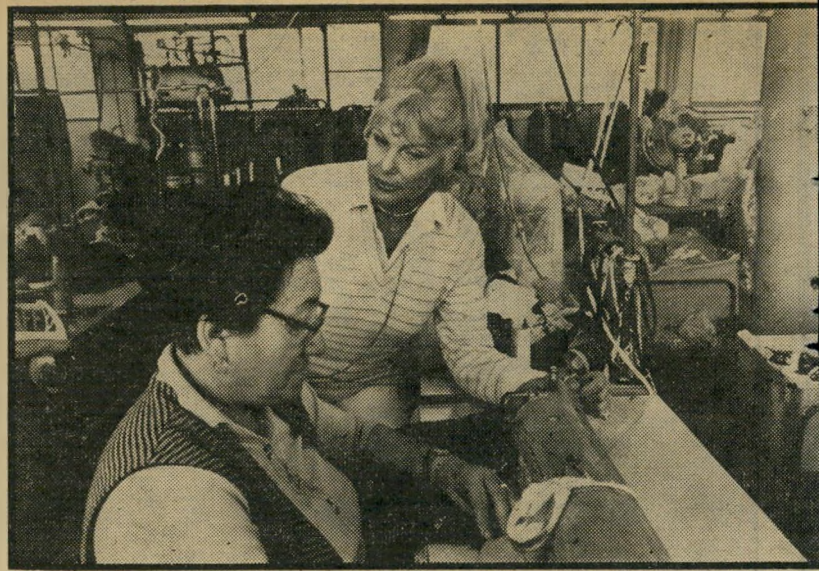

דאה שוורץ כדוגמנית או תכשיטים ופרוות יקרות

דאגמה לאישה עצמאית ומשחררת
לאה שוורץ כמפקחת על הייצור כיום

אטרון זירה. חושיו המיסחריים המפולפלים של "פשה" לא איכזבו גם הפעם, ומורשה ונטיילטור התרחב והפך מחזה שהועלה בר הפקה מיסחרית. ההצגה זכתה בהצלחה אדירה, רצה שנה שלמה באולמות מלאים והפכה את המצחיקן נמוך-הקומה, שרק השתחרר מהלהקה הצבאית, לדמות מוכרת מאוד. "אבל", ממשיך יענקל'ה ומספר, "אחרי שנה, כשירדה ההצגה, בא הדיכאון." לכאורה, לא היו צריכות להיות לו טענות — רק בן 26 וכבר הונחו לראשו כתר-התהילה. לוח-ההופעות שלו היה צפוף, סדריומו עמוס, שמו ותמונתו לא ירדו מן הכותרות.

אך הוא חש ריקנות. "פיתאום הרגש-תי שאין לי לאן לטפס. הגעתי ישר ל-צמרת. כל זה קרה מהר מדי, ולא ידעתי

משך אנשים לקופות ומילא אולמות, משחק היום בתיאטרון יידיש. הוא, מר-פיע לפני קהל קשיש, ומעניק לו שער-תיים של נחת ושחוק. מרישה ונטיילטור, אינסטלטור בעל מראה גלתי והומור שר-פע, חזר הביתה ומודיע שהוא מרגיש שם טוב.

כשבא בודו מרומניה, ב-1951, הוא גויס מייד לצה"ל. כשהודיע שהוא רר-צה לשיר ולשחק, צחקו ממנו כולם. אבל כשהוקמה להקת פיקוד-צפון, הוא נשלח לשם והיה בין מקימיה. הלהקה העלתה מערכון קטן בשם מרישה ונטיילטור, בודו נבחר לשחק בו.

כך התחילה הקאריירה של יענקל'ה. שמצא שהוא כוכב — בלהקה הצבאית, וגם אחר-כך, על הבימה האזרחית, בי קולנוע ובתיאטרון.

יום לפני נסיעתו לאירופה למסע הור-פעות לפני קהילות יהודיות, יושב בודו, היום בשנות ה-50 לחייו, בבית-קפה תל-אביבי שקט ומשחור:

"בלהקה הצבאית הפכתי ישראלי. כי אז עשיתי היכרות עם הקהל הישראלי." בעיני יענקל'ה, שהיה אז פחות משלוש שנים בארץ, דינגוף היתה משולה ל-ברודוויי. והוא חשב שיצטרך להילחם קשות כדי לכבוש אותה. "אך בני-לילה היתי כוכב, ולא כליכך ידעתי מה לע-שות."

לבצע תפקידים קטנים

מ ייד אחרי שהשתחרר, חטף אותו פשנל, שהיה אז מנהל הצגות בתי-

בודו כיום
"התאהבתי באשה אחרת"

מה לעשות עם עצמי. היו לי אפילו מה-שבות לנטוש את המיקצוע, כי תפקיד קטן כבר לא היה לפי כבודי לעשות." מייד אחרי ונטיילטור יצא בודו בשני קוני למל. ההצגה הפכה שלאגרי סוחף נוסף, ואף נחשבה לאחת ההצגות היפות ביותר של שנת 1960. שני קוני למל הסיר מבודו את התווית של הוונטיילטור, ואת זילזולם בו של בעלי הטעם-המעודן — ה"פיין שמקס" כפי שהוא מכנה אותם. הוא התאקלם לחלוטין בחברה הישרא-לית ונהנה מכל סממני-ההצלחה שממטיר התיאטרון המיסחרי על כוכביו, כפיצוי על שיטחיותו ורדידותו. בודו הפך אליל הוצף במיכתבי-מעריצים, גלויות ובקשות לחתימות — תופעה שבומנו לא היתה כה נפוצה כבימים אלה.

בודו לא הסתפק בכך. הוא חש שמשאו חסר לו. העובדה שנחשב כ"חלטוריסט" שיטחי הפריעה לו, והוא חיפש דרך להר-כיה שהוא שחקן רציני, ושהקומדיה היא רק טעם אחד נוסף, שגם בו הוא יא-לט היטב. כשהוקם תיאטרון חזיפה, קטף יוסף

בודו כמוישה ונטיילטור (1960)
בין לילה כוכב

ואחרים. מאז הוא התרוצץ בין התי-אטרון המיסחרי והפרפרטוארי, ושיחק גם בסרטים בתפקידים ראשיים.

אחרי מרישה ונטיילטור הניצחי, שאותו ביים אורי זוהר, הוא הופיע בכתשעה סרטים נוספים, ביניהם: אף מילה למור-גנשטרן, מרגו שלי, נס בעיירה, רק לא בשבת.

כל תוכניות-הבידור, שבודו היה הכור-לב הראשי בהן — הצביעו בעד בודו, ופיסקה החיגר — הפכו להיטים.

הצלחה רדפה הצלחה. בודו הרוויח כסף רב והפופולאריות שלו היתה בשיאה. אך בתוך תוכו הרגיש שוב שהוא מדשדש במקום.

אחרי מילחמת יום-כיפורים עבר בודו, כמו רבים אחרים, משבר. הוא התחיל להרגיש שנמאס לו.

"ראיתי שהקהל רוצה אך ורק את הגשמים, אך כמוהם לא רציתי להיות. הגעתי למסקנה שאני מוכרח לעשות משהו דראסטי בקאריירה שלי, לא יכולתי לשחק שוב את ונטיילטור. הרי גשתי שאני באפיסת-כוחות נפשיים."

בדיוק אז הוצע לו להופיע בתפקיד הראשי בהצגה ביידיש. בתחילה התייחס בודו אל ההצגה ביידיש כאל קוריוז מזר-דמן, המאפשר לו למלא חלל בין הצגה אחת ושנית. אך הפגישה עם שפת היידיש ועם הקהל המבקר בתיאטרון זה, גרמו למהפכה בדרכו האמנותית.

"קרה לי משהו מזור", הוא מתוודה, "פיתאום גיליתי שגולדתי בעיירה יהודית קטנה, למדתי בחדר ועד גיל 18 דיברתי יידיש. ההצגה הזו החזירה אותי לילדות ולעולם שממנו באתי."

גם כאן נחל בודו הצלחה אדירה והקהל הציף אותו באהבתו. "מי שרוצה לראות אהבת-קהל לשחקן, לשמוע הומור אמיר-תי ולדעת את מקורותינו — שיבוא לתי-אטרון יידיש", מייצץ בודו בחום. בשבע השנים משחק בודו ביידיש והרי-

מילוא את בודו כפרי בשל, וצירף אותו מייד לתיאטרון. בודו הבין שהוא ניצב לפני תקופה חדשה בחייו, ושאלם בר-צונו בעולם החדש, עליו להנמיך את קר-מתו ולבצע גם תפקידים קטנים.

"המיקרים של מרישה וקוני למל היו רק מזל. כדי להישאר בגונגל הזה, הייתי צריך להתחיל להתחלה. ועשיתי את זה בהתלהבות וברצון." מנתח יענקל'ה את הקאריירה שלו במבט לאחור.

הרומן בינו ובין מילוא נמשך עשר שנים, ובודו זכה לגלם בתיאטרון כמה מתפקידיו הגדולים באילוף הסוררת, בי-אנדרה, במעגל הגיד, בימים של זהב ובאופרה בגרוש.

בהקרנפים, הצגת האבסורד מפרייעטו של יונסקו, קנה בודו את עולמו. תפי-קידו בהצגה זו מהווה שיא בחייו האמנורי-תיים. "פחדתי להיכנס לנעליים של ז'אן-לואי בארו ולורנס אוליבייה," מסביר יענקל'ה בגילוי-לב, "אך דחפה אותי תחור-שת נקמנות. היה עלי להוכיח שוונטי-לטור לא היה מיקרה, שאני לא חלטר-ריסט. זה כבר היה תפקיד דראסטי מגור-בש עם מסר. וזה לא בא מהשרוול." עד היום מתרגש בודו כשהוא נזכר בי-הצגה זו: "הנה אני, יענקל'ה הקטן מלהקה הצבאית, משחק את יונסקו בתי-אטרון ישראלי ובעברית. יש בחיים רג-עים שאתה לא יודע איך לאכול אותם."

מבוגרים ועצובים

א חרי ההצלחה בהקרנפים, שבה הוכיח לכולם שהוא שחקן רציני, שוב עמד בודו לפני השאלה המציקה למצלי-חנים רבים — מה הלאה? כשהתחילה הנשירה הגדולה מתיאטרון חיפה, פרש ממנו גם בודו — כמו חיים טופול, ז'רמן אוניקובסקי, אברהמלה מור